

Rudolf Pribiš: *Ranený*, bronz, 55 cm, 1941, Galéria hl. mesta Bratislavy. Foto Ladislav Sternmüller

Svätopluk, Pútnik (1942), *Ženy v jeseni* (1944) a ďalšie. Sochár v nich predznamenal prechod k voľným sochárskym žánrom, charakteristickým pre koniec tridsiatych a začiatok štyridsiatych rokov, ale predovšetkým rodinový posun k pochopeniu plastiky ako jedinečného prostriedku výpovede o vnútornej realite sveta a človeka.

Začiatky R. Pribiša, v porovnaní s J. Kostkom, boli časovo oneskorené: k sochárstvu sa dostáva cez štúdium medicíny a od roku 1935 sa stáva poslucháčom Španielovej reliéfnej špeciálky. Školské práce sa pohybovali v intenciách učiteľovho názoru (*Pitva*, 1936, *Na pláži*, 1937). Napriek tomu, že vojna a násilné rozdelenie re-

publiky rázne ukončili Pribišove štúdiá a priviedli ho do bratislavského prostredia, prerušený kontakt bol dočasný a zdanlivý. Pribiš sa v bratislavskom nadrealistickom hnutí stavia na podobné pozície ako Kostka: úvodné dynamicko-expressívne, rodinovsky-bourdellovské intermezzo (*Pád*, *Ranený*, *Matka*, *Samota*, *Búrka*, 1941, *Dnešok*, 1941—42) vystriedal návrat k sochárskemu zákonu. Pribišov objav klasickosti datovaný rokom 1942 v odvolaní sa na svetovú sochársku tradíciu — starú (Egypt, raná antika, Etruskovia) i súčasnú (Maillol) — sa široko pre-pája na modernú verziu novoklasicizmu, objavu pevného tvaru, ktorý pretavený do figurálneho sochárstva v rôznych polohách uskutočňovalo